

Det individuelle solvensbehov 2024

Individuelt solvensbehov

Indledning

Denne rapport omhandler Merkurs individuelle solvensbehov pr. 31. december 2024. Oplysningsforpligtelserne omfatter Merkur Andelskasse.

Metode til opgørelse af tilstrækkeligt kapitalgrundlag, artikel 438 litra a

Merkurs metode til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger Merkurs ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som Merkur er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres, f.eks. ved politikker, forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den interne kapital (solvensbehovet) er Merkurs egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som Merkur påtager sig. Merkurs bestyrelse har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelsen af den interne kapital (solvensbehovet), for at sikre at den er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra direktionen. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på den interne kapital (solvensbehovet), herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også, selvom Finanstilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af Merkurs interne kapital (solvensbehov), som skal være tilstrækkelig til at dække Merkurs risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for den interne kapital (solvensbehovet), herunder hvilke risikoområder og benchmarks der bør tages i betragtning ved beregningen af den interne kapital (solvensbehovet).

Den interne kapital (solvensbehovet) opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i Merkurs risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgettet og makroøkonomien.

Finanstilsynet har udsendt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som Merkur anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af den samlede risikoeksponering (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen.

Derudover opstilles i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer Merkur på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til andelskassens risici, og har i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger. Til det formål anvendes Merkurs egen historik.

Beskrivelse af solvensbehovsmodel mm.

I henhold til bestemmelserne i Bekendtgørelse nr. 2155 af 03.12.2020 om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov skal bestyrelsen og direktionen sikre, at Merkur har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Bestyrelsen og direktionen skal endvidere opgøre Merkurs individuelle

solvensbehov. Bestyrelsen og direktionen har senest i forbindelse bestyrelsesmøde i februar 2025 drøftet niveauet for tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Solvensbehovet følges løbende og bliver justeret, hvis der er udsving i de parametre, der indgår i den valgte model.

Ledelsen har valgt, at der ved opgørelsen af Merkurs solvensbehov tages udgangspunkt i en skabelon udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter samt i Finanstilsynets "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter" (VEJ nr. 10055 af 15.12.2023). Det er ledelsens vurdering, at Merkur med udgangspunkt heri opgør et solvensbehov, der er passende til at dække Merkurs risici.

I den metode Merkur anvender til at opgøre solvensbehovet afsættes der kapital til afdækning af minimumskravet på 8%. Kapitalkravet på 8% benævnes også Søjle I. Dertil kommer de såkaldte Søjle II-tillæg indenfor følgende risikoområder:

- Svag indtjening
- Høj vækst i udlån
- 5 kreditrisikoområder
- 4 markedsrisikoområder
- Likviditets risiko
- Operationel risiko
- Gearing
- Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter
- Eventuelle tillæg som følge af lovkrav
- Informations- og kommunikationsteknologiske risici (IKT)

Den første del af modellen er udelukkende en beregning af "Søjle I" kravet på 8%. Beløbet beregnes med basis i vægtede eksponeringer ultimo december 2024. Herefter gennemgås de ovennævnte risikoområder for at vurdere, om der er behov for yderligere solvensbehov ("Søjle II kravet"). Hvis der påvises et yderligere behov, vil der fremkomme et tillæg til de 8%.

Svag indtjening

Såfremt basisindtjeningen er under 1% i forhold til udlån og garantier (minimumskrav for pengeinstitutter i gruppe 2-4) skal tillægget udregnes som den manglende sum for at opnå 1%, dog max 1%.

Merkur har i 2023 og 2024 oplevet en flot basisindtjeningen, mens det for 2025 godkendte budget viser en reduktion i basisindtjeningen afledt af det faldende renteniveau, men selv med det budgetterede fald i basisindtjeningen er der ikke noget der begrunder tillæg i tilstrækkeligt kapitalgrundlag som følge af svag indtjening.

Høj vækst i udlån

Såfremt den forventede stigning i udlån er større end 10% skal der afsættes 8% af den yderligere låneaktivitet med udgangspunkt i en risikovægtning af væksten.

Merkur forventer i 2025 vækst i udlån udover de 10% og der gives derfor tillæg for stor udlånsvækst.

Kreditrisici

a. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer.

Der skal foretages en reservation af et forsigtigt skøn over mulige tab ved afvikling af eksponeringer med kunder med finansielle problemer. Store kunder er kunder, der udgør mere end 2% af kapitalgrundlaget. Disse eksponeringer skal som minimum omfatte Finanstilsynets bonitetskategorier 1 og 2c (Merkurs engagementskoder 1, 2 og 3). Der hensættes kapital til afdækning af forsigtigt opgjort blanko på disse eksponeringer.

b. Øvrige kreditrisici.

Under dette punkt vurderes kunder under 2% af kapitalgrundlaget, hvorpå kreditrisikoen ikke skønnes afdækket af søjle I kravet. Øvrige kreditrisici kan omfatte særligt risikofyldte brancher, renterisici og øvrige særlige områder, hvor der kan være en forhøjet risiko i forhold til "Søjle I" kravet. Øvrige kreditrisici kan også omfatte særlige udlånsområder, hvor Merkur adskiller sig fra de øvrige pengeinstitutter i samme gruppe som Merkur, og hvor der skønnes en forværring i fremtidig drift for denne gruppe kunder.

c. Koncentration, store eksponeringer.

Koncentration, store eksponeringer defineres som de 20 største eksponeringers andel af den samlede eksponeringsmasse. Der afsættes kapital i forhold til det beløb de 20 største eksponeringer overstiger 4% af den samlede eksponeringsmasse.

d. Koncentration, branchefordeling.

Finanstilsynets benchmark til beregning af branchekoncentrationer tager udgangspunkt i DB07, med en underopdeling i 864 branchekoder. Modellen opsamler 195 branchekoder under kategorien "øvrige erhverv", der holdes udenfor den statistiske HHI-beregning. Dette er ikke retvisende for Merkur, da en stor del af andelskassens eksponeringen ligger netop indenfor de 195 ekskluderede brancher.

Merkur har derfor valgt at basere sin beregning på DB07 10-grp. (v3: 2014) i beregningen af tillægget for branchekoncentrationer, da kun 1 af de 864 branchekoder ekskluderes ved denne opdeling. For Merkur betyder det, at HHI afspejler den branchekoncentration, der følger af Merkurs forretningsmodel. Merkur har afstemt metoden med Finanstilsynet, der har anerkendt, at det er mere retvisende for Merkur at anvende DB07 – 10-grp (v3:2014) til beregning af branchekoncentration.

e. Krav til minimumsdækning af tab på nødlidende eksponeringer (NPE-bagstopper)

Regelsættet er under indfasning. I takt med den fortsatte implementering forventes fradraget at stige i de kommende regnskabsår. Merkur har derfor foretaget solvenstillæg vedrørende det forsigtigt estimerede yderligere fradrag i kapitalgrundlaget for det kommende år.

Det samlede tillæg til solvensbehovet for kreditrisici kan opgøres til 42,5 mio. kr. svarende til 1,9% af vægtede risikoeksponeringer.

Markedsrisici

a. Renterisiko.

Der afsættes kapital såfremt den renterisiko indenfor handelsbeholdningen, som direktionsinstruksen tillader, overstiger 4%. Desuden afsættes kapital af renterisikoen udenfor handelsbeholdningen. Den beregnede renterisiko stresstestet med 200 basispunkter i en parallelforskydning af rentekurven. Endvidere skal der tages stilling til rentestrukturrisikoen i en situation, hvor rentekurven ikke forskydes parallelt indenfor forskellige varigheder. Merkur har valgt at følge Finanstilsynets standardmetode.

Endvidere har vi også forholdt os til renterisikoen på nettorenteindtjeningen. Det betyder, at vi skal afsætte kapital såfremt vi vurderer, at vores indtjening er meget følsom for nettorenteindtjeningen.

b. Kreditspændsrisiko.

Kreditspændet angiver merrenten på obligationsudstedere med forskellig kreditværdighed. Kreditspændet følger primært af udstederens kreditværdighed, men kan også være et udtryk for forskelle i obligationens likviditet eller senioritet. Kreditspændet vil således være højere for udstedere med lavere kreditværdighed, for efterstillede obligationer og for illikvide obligationsserier. Merkur anvender nøgletallet OAS (Option Adjusted Spread) som indikator for risikoen ved en kreditspændsudvidelse på 0,5%.

c. Aktierisiko.

Institutter med en aktieeksponering i handelsbeholdningen på over 5% af kernekapitalen bør analysere instituttets aktierisikoeksponering og -koncentrationer i handelsbeholdningen. Merkurs handelsbeholdning af aktier overstiger ikke 5%.

d. Valutarisiko.

Der beregnes et tillæg, hvis det højest tilladte niveau for Merkurs valutaposition overstiger 8% af kernekapitalen, jf. Merkurs markedsrisikopolitik. Tillægget er som udgangspunkt 12% af beløbet udover de 8%. Grænseværdiene i markedsrisikopolitikken er under 8% og der gives derfor ikke tillæg.

Det samlede tillæg til solvensbehovet for markedsrisici kan opgøres til 11,2 mio. kr. svarende til 0,5% af vægtede risikoeksponeringer.

Likviditetsrisici

Likviditetsrisici er overordnet risikoen for, at Merkur ikke har likviditet til at opfylde sine betalingsforpligtelser til tiden. Denne risiko kan særligt opstå for pengeinstitutter med store

indlånunderskud. Da Merkur 31. december 2024 havde stort indlånsoverskud, et LCR-nøgletal på 480% likviditetspejlemærke ligeledes på 480%, samt et NSFR-nøgletal på 227%, tages der ikke noget tillæg til solvensbehovet for likviditetsrisici.

Operationelle risici

I henhold til Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov skal pengeinstitutterne kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Kapitalkravet til de operationelle risici skal dække: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

Der er forsigtigt valgt at en solvensreservation på 0,5% eller 11,3 mio. kr. til afdækning af operationelle risici.

Øvrige risici

Gearing

En høj gearing udsætter pengeinstitutter for en forøget risiko for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Merkurs ledelse skal tage højde for overdreven gearingsrisiko og styre dette ved hjælp af gearingsgraden, der fremkommer som kernekapitalen divideret med summen af samtlige uvægtede eksponeringer.

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Merkur har ultimo 2024 optaget efterstillet kapitalgrundlag på samlet 176,1 mio. kr. fordelt på 5 udstedelser. Disse har forskellig udløbsdato i årene 2031-2034 og dermed kan medregnes fuldt i opgørelse af kapitalgrundlaget. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at tage tillæg til solvensbehovet for forfald af kapitalinstrumenter i de kommende år.

Eventuelle tillæg som følge af lovkrav

Udover de ovenstående punkter skal det altid vurderes, om der er særlige lovkrav, der kunne udløse en forøget risiko.

Informations og kommunikations Teknologiske risici

Den risiko der hidrører fra "Informations og kommunikations Teknologi (IKT)" vurderes og der medtages tillæg til kapitalkravet såfremt risici for området ikke er afdækket behørigt.

Merkur har valgt at reservere 1 mio. kr. i solvensbehovet til risici i forbindelse med "Informations og kommunikations Teknologi (IKT)".

Individuelt solvensbehov og opfyldelse heraf, artikel 438 litra c

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov pr. 31. december 2024 er opgjort således:

Individuelt solvensbehov pr. 31.12.2024	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	Solvensbehov
	1.000 Kr.	%
1) Søjle I krav (8% af samlede risikoeksponering)	180.581	8,0%
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,0%
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	3.612	0,2%
+ 4) Kreditrisici	42.479	1,9%
+ 5) Markedsrisici	11.244	0,5%
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,0%
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	11.286	0,5%
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,0%
+ 9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0	0,0%
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,0%
+ 11) Informations- og Kommunikationsteknologi (IKT)	1.000	0,0%
Total	250.202	11,1%
REA (Vægtede eksponeringer) i alt	2.257.268	

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Merkurs opfattelse dækkende for alle de risikoområder lovgivningen kræver, at Merkurs ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen i Merkur har besluttet, at Merkur påtager sig.

Bestyrelsen og direktionen har endvidere vurderet, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Merkur en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet). Ledelsen vurderer derfor minimum hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet.

Solvensmæssig overdækning og internt opgjort solvensbehov

Merkur har opgjort solvensoverdækningen således:

Solvensmæssig overdækning 31. december 2024	1.000 Kr.	% af RWA
Risikovægtet eksponering (RWA)	2.257.268	
Egentlig kernekapital	486.214	21,5%
Supplerende kapital efter fradrag	175.406	7,7%
NEP-instrumenter (Senior Non Preferred udstedelser)	25.000	1,1%
NEP-grundlag	686.620	30,4%
NEP-krav	365.677	16,2%
Overdækning før bufferkrav	320.943	14,2%
Kapitalbevaringsbuffer	56.432	2,5%
Konjunkturbuffer	56.432	2,5%
Sektorspecifik systemiskbuffer	2.414	0,1%
Bufferkrav i alt	115.278	5,1%
Overdækning efter bufferkrav	205.665	9,1%

Kapitaloverdækningen ultimo 2024 udgør 9,1%. Merkur har et internt overdækningsmål i forhold til alle kapitalkrav og tillæg på 5,0 procentpoint. Merkur har således en komfortabel margin i forhold til det interne overdækningsmål.